

දිවුල් (Wood Apple)

Order : Sapindales

Family : Rutaceae

Genus : Limonia L.

Species : *Limonia acidissima* L.

දිවුල් ශාකයද පැහැරි ශාක කුලයට අයත් වන අතර එය ශ්‍රී ලංකාව හා ඉන්දියාව ආශ්‍රිතව සම්භවය වී ඇත. මෙය නිවර්තන කලාපයේ බොහෝ රටවලද දක්නට ලැබෙයි. වනගත ප්‍රදේශ වල මෙන්ම වියළි කලාපයේ බොහෝ ගෙවතු ආශ්‍රිතවද ස්වාභාවිකව වැඩෙන දිවුල් ගස් බහුලව දක්නට ලැබේ. දිවුල් ශාකය උසට වැඩෙන අතු රිකිලි විශාල සංඛ්‍යාවක් ඇති ශාකයකි. කඳ බොහෝවිට නියුණු කටු වලින් සමන්විතය.

දිවුල් පුෂ්ප

දිවුල් ඵලය

දිවුල් ඵලය සිනිදු සුදු පැහැති තද බාහිරාවරණයකින් යුත් ඉදුණුවට තද දුඹුරු පැහැති පල්පයකි. දිවුල් ඵලයේ මදය ඇඹුල් මිශ්‍ර මිහිරි රසයෙන් යුතු අතර ඉදුණු වීට ආවේනික වූ සුවදකින් සමන්විතය. දිවුල් පෝෂණ ගුණයෙන් ද ඉහළ පලතුරකි.

දිවුල් ගෙඩියක බර, හැඩය හා ප්‍රමාණය, මදයේ අඩංගු තන්තු ප්‍රමාණය හා බීජ ගණන ද අනුව විශාල විවිධත්වයක් පෙන්වුම් කරයි. මේ අනුව වගා කිරීම සඳහා වැඩි දියුණු කළ හැකි විශේෂ තෝරාගෙන ඇත.

පෝෂණීය අගය

ඉදුණු දිවුල් මද ග්‍රෑම් 100 ක අඩංගු සංයුතිය පහත දක්වා ඇත

ශක්තිය කි. කැලරි	134
ජලය ග්‍රෑම්	64.2
ප්‍රෝටීන් ග්‍රෑම්	7.9
මේදය ග්‍රෑම්	3.7
කාබෝහයිඩ්‍රේට් ග්‍රෑම්	18.1
කැල්සියම් මිලි ග්‍රෑම්	130
පොස්පරස් මිලි ග්‍රෑම්	110
යකඩ මිලි ග්‍රෑම්	0.6
කැරොටිනෝස් මයික්‍රො ග්‍රෑම්	61
තයමින් මයික්‍රො ග්‍රෑම්	40
රයිබොෆ්ලේවින් මයික්‍රො ග්‍රෑම්	0.8
නියැසින් මිලි ග්‍රෑම්	0.8
තන්තු ග්‍රෑම්	3.9

කැල්සියම් හා පොස්පරස් බහුලවම අඩංගු වන දිවුල් වලින් සෑදූ බීම විදුරුවක් පානය කිරීමෙන් වැඩිහිටියෙකුට දිනකට අවශ්‍ය වන කිරි විදුරුවකින් ලබා ගන්නා කැල්සියම් ප්‍රමාණය ලබා ගත හැකි වනු ඇත. වයස්ගත වන විට ඇතිවන ඔස්ටියෝපොරෝසිස් ආදී රෝගාබාධ වලින් මිදී ශක්තිමත් නිරෝගිමත් ජීවිතයක් ගත කිරීම සඳහා මේද රහිත කිරි ආදී රසායන ද්‍රව්‍ය යෙදූ නිෂ්පාදන වෙනුවට පෝෂණීය දිවුල් ආහාරයට ගැනීම වඩා වැදගත් වනු ඇත.

දේශගුණික අවශ්‍යතා

දිවුල් ශාකය ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ හා අතරමැදි කලාප වල බහුලව දක්නට ලැබේ. මුහුදු මට්ටමේ සිට උච්චත්වය මීටර් 450 ට වඩා ඉහළ යන විට දිවුල් ශාකයේ වර්ධනය දුර්වල වන අතර එල දැරීමද අක්‍රමවත් වේ. එසේම වියළි දේශගුණික තත්ත්ව දිවුල් ශාකයේ වර්ධනය හා මල්, එල හට ගැනීමට යෝග්‍ය වන බැවින් ලංකාවේ උස්බිම් හා තෙත් කලාපයේ හැරුණු විට අනෙකුත් ප්‍රදේශ වල දිවුල් සාර්ථකව වගා කළ හැකිය.

ස්වාභාවික තත්ත්ව යටතේ දිවුල් ශාකය විවිධ ලකෂණ සහිත පාංශ වර්ගවල වැවෙනු දක්නට ලැබෙන නිසා විශාල පාංශ පරාසයක දිවුල් වගා කිරීමේ හැකියාව ඇත. විශේෂයෙන් දිවුල් ශාකය ජලය බැසයාම දුර්වල, ලවණ පස් සහ සෝදා පාලුවට ලක්වූ පස් වලද වගා කළ හැකි නමුත් හොඳින් ජලය වහනය වන කාබනික ද්‍රව්‍ය සහිත සැහැල්ලු පසක එය සාර්ථකව වගා කළ හැකිය. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වාභාවික තත්ත්ව යටතේ රතු දුඹුරු පස් සහිත වියළි කලාපයේ සහ වෙනත් විශේෂ සහිත අතරමැදි කලාපයේද දිවුල් හොඳින් වගා කළ හැකිය. දිවුල් බඳුන් වගාව සඳහා ද සාර්ථකව යොදා ගත හැකිය.

ප්‍රචාරණය

බීජ, මුල් කැබලි මගින් හා බද්ධ කිරීම මගින් දිවුල් ප්‍රචාරණය කළ හැකිය. දිවුල් මදය තුළ බීජ විශාල සංඛ්‍යාවක් ඇත. බීජ ප්‍රරෝහණ ප්‍රතිශතය 90% ක් පමණ ඉහළ අගයක් ගන්නා බැවින් පැළ විශාල වශයෙන් නිපදවිය හැකිය. සාමාන්‍ය කාමර උෂ්ණත්වයේදී පවතේ වේලාගත් දිවුල් බීජ මාස කිහිපයක් වුවද ඒවායේ ජීව්‍යතාවය නොනැසෙන පරිදි ගබඩාකර තබාගත හැකිය. තෝරාගත් මව් ශාක වලින් සකස් කරගත් බද්ධ පැළ සිටුවීම තුළින් ඉහළ ගුණාත්මයෙන් යුත් පැළ නිපදවාගත හැකිය. දිවුල් බද්ධ කිරීමේදී රිකිලි බද්ධය වඩාත් සාර්ථක හා සුදුසු වන අතර සාපේක්ෂව අංකුර බද්ධයෙහි සාර්ථකත්වය අඩුය. දිවුල් සඳහා කුඤ්ඤ බද්ධ ක්‍රමය ඉතා සුදුසු වේ.

එහෙත් වන වගා ආදිය ඇති කිරීමේදී බීජ පැළ භාවිතය වඩා සුදුසුය.

රෝග හා පළිබෝධ

දිවුල් ඵල විදින්නා : (*Deudorix isocrates*)

දිවුල්වල අස්වනු හානියට බලපාන ප්‍රධාන පළිබෝධකයාවේ. සුහුඹුල් අවධිය වන සලබයා දිවුල් පත්‍ර වල හා ළපටි දිවුල් ගෙඩි සිදුරු කර බිත්තර දමන අතර බිහිවන කීටයින් ගෙඩි තුළ ඇති කොටස් ආහාරයට ගනිමින් වැඩේ. මෙලෙස හානිවූ ගෙඩි පැසීමට පෙර හැලෙන අතර එවිට කෝෂ ගතවූ කීටයින් වැඩී සලබයින් ලෙස පරිසරයට නිදහස් වේ. හැලෙන දිවුල් ගෙඩි පරිකෂා කර විනාශ කිරීමෙන් පළිබෝධකයාගේ ජීවන චක්‍රය පාලනය කළ හැකිය.

පිටි මකුණා : (*Mearly bugs*)

ළපටි දිවුල් ගෙඩි වලට හානිකරයි. ගෙඩි වල නටුව ආසන්නයෙන් පිටි මකුණන් යුෂ උරා බීම නිසා ඵල හැලී යයි. එසේම පිටි මකුණන්ගේ නිකුත් වන සීනි අඩංගු ශ්‍රාවයන් මත වැඩෙන දිලීර වර්ග නිසා ඵල කළු පැහැයට හැරේ. ආසාදිත ඵල එකතු කර විනාශ කිරීමෙන්ද නිසි ලෙස පැරණි හා අනවශ්‍ය අතු ඉවත්

කරමින් ශාක කප්පාදු කිරීමෙන්ද බෝග සනීපාරකෂක ක්‍රම මගින් ද පීටි මතුණන් පාලනය කළ හැකිය. අධික ලෙස ආසාදිත විට අවශ්‍ය නම් නිර්දේශිත කෘමිනාශකයක් භාවිතා කළ හැකිය.

අස්වැන්න

බීජ පැළ මගින් අස්වැන්න ලබාදීමට වසර 10-15 ක පමණ කාලයක් ද බද්ධ පැළයකින් නම් සාර්ථක අස්වැන්නක් ලබාදීමට වසර 5 ක පමණ කාලයක් ද ගතවේ. බද්ධ කරන ලද දිවුල් පැළයක වසර 3 ක් පමණ වන විට මල් හට ගනී. එහෙත් ගසෙහි වර්ධක වර්ධනය හොඳින් සිදු වන තුරු එල හට ගැනීම වළක්වාලීම සඳහා මල් කඩා ඉවත් කළ යුතුය. බද්ධ කරන ලද පැළයක් නිසි පරිදි වර්ධනය සිදුවී වසර 8-10 පමණ වයස වන විට සාමාන්‍ය බීජ පැළයක තරමටම ඉතා හොඳින් එල හට ගැනීම සිදු කරයි. සාමාන්‍යයෙන් මල් හට ගැනීම වසරේ පෙබරවාරි සිට මාර්තු මාස වල සිදුවන අතර අස්වැන්න නෙලීම මැයි සිට සැප්තැම්බර් මාස වලදී සිදුවේ. වියළි කාලගුණික තත්ත්වයක් පැවතීම හොඳ අස්වැන්නක් ලැබීමට හේතුවේ. බොහෝවිට අස්වනු ලබාගන්නේ ගෙඩි ඉදි, ස්වාභාවිකව ගසෙන් වැටෙන විට එක්රැස් කර ගැනීමෙන් වුවද හොඳින් පැසි ඇති දිවුල් ගෙඩි නෙලීමෙන් පසුව ඉඳවා ගැනීමටද පුලුවන. හොඳින් වැඩුණු ශක්තිමත් ගසකින් දිවුල් ගෙඩි 200-300 පමණ සංඛ්‍යාවක් ලබාගත හැකිය.

භාවිත

ඉදුණු එළයේ මදය රසවත් නැවුම් පලතුරක් ලෙසත්, එයින් සකස් කරගත හැකි යුෂය හෝ පල්පය ජෑම්, දිවුල් කිරි, රස කැවිලි, අයිස්ක්‍රීම් හා කල් තබාගත හැකි පලතුරු බීම ලෙස සංරක්ෂණය කොට භාවිතා කිරීමටත්, නොඉදුණු මදය එළවළුවක් ලෙසත් භාවිතා වේ.

ඉදුණු දිවුල් පල්පය බීජ හා කෙඳි ඉවත් කොට ජලය හෝ පොල්කිරි සහ සීනි සමඟ මිශ්‍ර කොට ඉතා පහසුවෙන් සකස් කර ගන්නා රසවත් දිවුල් කිරි පානය ඉතා ජනප්‍රිය ගත සිසිල් කරවන ස්වාභාවික පලතුරු පානයකි. එමෙන්ම එය රසවත් අතුරුපසක් ලෙසද භාවිතා කරනු ලබයි.

එමෙන්ම අනිකුත් දේශීය පලතුරු හා සසඳන විට ජෑම්, කෝඩියල්, ජෙලි සහ අයිස්ක්‍රීම් ආදී වාණිජ නිෂ්පාදන සඳහා දීර්ඝ කාලයක සිට වඩාත් භාවිතා වී ඇත්තේ දිවුල්ය. එමෙන්ම වර්තමානයේ දරුවන් අතර දිවුල් භාවිතා කොට සකස් කළ අයිස්ක්‍රීම් වර්ග ඉතා ජනප්‍රියය.

ඖෂධ

දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමයේදී දිවුල් ඖෂධයක් ලෙස භාවිතා කරයි. මෙය ආහාර රුචිය වඩවන අතර ආමාශයට හොඳ පලතුරක් ලෙස සැලකේ. ඉදුණු එල අක්මා හා හෘද රෝගී තත්ත්වයන්ට ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහාද නොඉදුණු එල පාචනය සඳහා ප්‍රතිකාරකයක් ලෙසත්, ඉක්කාව, උගුරේ ආබාධ සහ විදුරුමස ආශ්‍රිත රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහාත් ප්‍රයෝජනයට ගනී. දිවුල් ගෙඩියෙන් වෙන්කර ගන්නා මැලියම් වලට මී පැණි එක්කොට පාචනය හා අතීසාරයට ඖෂධයක් ලෙස භාවිතා කරයි. දිවුල් කොළ යුෂ ළමුන්ගේ ආහාර මාර්ගයේ ඇතිවන ආබාධ සඳහාද යොදා ගනී. එසේම දිවුල් ගසේ පත්‍ර, පොතු, මුල් හා එල වල මදය ආදී සියළුම කොටස් කෘමි විෂ සඳහා ප්‍රතිකාරකයක් ලෙස යොදා ගැනේ.